

GEA, FLORA ET FAUNA

Designació dels lectotipus de *Pseudochazara williamsi* (Romei, 1927) (Lepidoptera: Nymphalidae: Satyrinae) i *Carcharodus tripolinus* (Verity, 1925) (Lepidoptera: Hesperiiidae: Pyrginae) de la col·lecció d'Ignasi de Sagarra dipositada al Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Ramon Macià*, Berta Caballero-López* & Glòria Masó*

* Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Laboratori de Natura. Col·lecció d'artròpodes. Passeig Picasso, s/n. 08003 Barcelona.

Autor per a la correspondència: Ramon Macià: A/e: rmaciavila@gmail.com

Rebut: 12.03.2017; Acceptat: 20.03.2017; Publicat: 31.03.2017

Resum

Es designa el lectotipus de *Pseudochazara williamsi* (Romei, 1927) procedent de la localitat típica de Puerto del Lobo, Sierra Nevada, Granada, Andalusia, Espanya i el de *Carcharodus tripolinus* (Verity, 1925) procedent de la localitat típica de Garian plateau, Trípoli, Líbia.

Paraules clau: Lepidoptera, *Pseudochazara williamsi*, *Carcharodus tripolinus*, Lectotipus designació, Col·lecció MCNB.

Abstract

The lectotypes of *Pseudochazara williamsi* (Romei, 1927) (Lepidoptera: Nymphalidae: Satyrinae) and *Carcharodus tripolinus* (Verity, 1925) are designated (Lepidoptera: Hesperiiidae: Pyrginae)

The lectotype of *Pseudochazara williamsi* (Romei, 1927) is designated, from its typical locality of Puerto del Lobo, Sierra Nevada, Granada, Andalusia, Spain. The lectotype of *Carcharodus tripolinus* (Verity, 1925) is designated, from its typical locality of Garian plateau, Tripoli, Libya.

Key words: Lepidoptera, *Pseudochazara williamsi*, *Carcharodus tripolinus*, Lectotype designation, MCNB Collection.

Introducció

Com a conseqüència de la revisió i documentació dels exemplars tipus de la col·lecció del Sr. Ignasi de Sagarra dipositada en el Museu de Ciències Naturals de Barcelona s'ha observat que d'alguns exemplars tipus no ha estat nomenat el corresponent holotipus, tal com es pot veure en les descripcions originals d'aquest taxons. En són dos exemples *P. williamsi* (Romei, 1927) i *C. tripolinus* (Verity, 1925), espècies amb les quals s'ha cregut oportú, d'acord amb la normativa de l'ICNZ (2003), la designació del lectotipus i dels paralectotipus.

La família Querci-Romei prospectà, principalment durant els anys 1924-1926, diferents indrets del Nord d'Àfrica i de la península Ibèrica, recollectant gran quantitat de lepidòpters, i cedint part dels exemplars capturats a especialistes europeus per al seu estudi. Fruit d'aquestes recerques, fou la publicació de noves espècies, races o formes. Alguns dels

exemplars tipus foren donats pel Dr. Romei a la col·lecció del Sr. Ignasi de Sagarra, bon amic i col·laborador seu, entre els quals destaquen 3 exemplars de *Pseudochazara hippolyte williamsi* Romei, 1927, capturats a Sierra Nevada, Granada, Andalusia, Espanya i 4 exemplars de *Carcharodus alceae tripolina* Verity, 1925, capturats a Garian plateau, Trípoli, Líbia. La col·lecció del Sr. Sagarra actualment està dipositada al Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

Hipparchia hippolyte williamsi Romei, 1927, per alguns autors com Garcia-Barros *et al.* (2013), Redondo *et al.* (2015) i Vives Moreno (2014) és considerada com a *Pseudozachara mercurius* (Staudinger, 1887), d'altres com Tshikolovets (2011) creuen que és ssp. de *Pseudochazara hippolyte* (Esper, 1784). Recentment autors com Karsholt & Van Nieukerken (2013), Felipe Gil-T (2016) i Leraut (2016), consideren *Pseudochazara williamsi* (Romei 1927) una bona espècie.

Erynnis alceae tripolina Verity, 1925, per alguns autors com Garcia-Barros *et al.* (2013), Leraut (2016) i Vives More-

no (2014) consideren *Carcharodus tripolinus* (Verity, 1925) una bona espècie.

Designació de Lectotipus

Pseudochazara williamsi (Romei, 1927)

Hipparchia hippolyte williamsi Romei, 1927: 138

Pseudochazara hippolyte williamsi (Romei, 1927): De Lesse, 1951: 42

Descripció original de Romei, (1927):

«HIPPARCHIA HIPPOLYTE, Esp. - I propose to name **williamsi** the true subspecies we have caught at Puerto del Lobo, 5000ft., in Sierra Nevada. The underside of the hindwings, which is of an almost uniform tinge in Eastern forms, is instead nicely variegated in Andalusia. Every Andalusian specimen differs in a striking way both from Russian types and other Oriental forms. Esper and Hübner figured Eastern individuals, while Herrich-Schäffer represents *williamsi* perfectly.»

Localitat típica: Puerto del Lobo, Sierra Nevada, Granada, Andalusia (Península Ibèrica).

Lectotipus

♂ de *Pseudochazara williamsi* (Romei, 1927), present designació, ANDALUCIA, Sierra Nevada, 1.7.1925, Romei leg., dipositat al Museu de Ciències Naturals de Barcelona. (Fig.1).

- ♂ 1a. etiqueta blanca: «73-3976 | MZB»
 2a. etiqueta blanca: «ANDALUCIA 1600 m. | Sierra Nevada | 1.7.25 Romei»
 3a. etiqueta vermella, afegida pels autors: «LECTOTYPE | *Pseudochazara williamsi* (Romei, 1927) | R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó | designated 2017»

Paralectotipus

2 ♂ de *Pseudochazara williamsi* (Romei, 1927), ANDALUCIA, Sierra Nevada, 26.6.1926, Querci leg., dipositats al Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

- ♂ 1a. etiqueta blanca: «73-3975 | MZB»
 2a. etiqueta blanca: «ANDALUCIA (Granada) | Sierra Nevada 1600 m. | 26.6.1926 Querci»
 3a. etiqueta vermella, afegida pels autors: «PARALECTOTYPE | *Pseudochazara williamsi* (Romei, 1927) | R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó | designated 2017»
 ♂ 1a. etiqueta blanca: «73-3033 | MZB»
 2a. etiqueta blanca: «230»
 3a. etiqueta blanca: «ANDALUCIA (Granada) | Sierra Nevada 1600 m. | 26.6.1926 Querci»
 4a. etiqueta vermella, afegida pels autors: «PARALECTOTYPE | *Pseudochazara williamsi* (Romei, 1927) | R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó | designated 2017»

Figura 1. *Pseudochazara williamsi* (Romei, 1927), lectotipus.

Carcharodus tripolinus (Verity, 1925)

Erynnis alceae tripolina Verity, 1925: 54

Carcharodus tripolinus (Verity, 1925): De Jong, 1978: 117

Descripció original de Verity, (1925):

«*Erinis alceae*, Esp. race **tripolina**, mihi.-

The race *alceae* from North Africa is always referred to as *australis*. Last spring Dr. Romei collected on the Garian plateau, 700 m., south of Tripoli a large series, from May 1st to 7th. I have unfortunately not got any Algerian specimens to compare with it, but this race is certainly quite distinct from nymotypical *australis* of Sicily. On an average, it is still smaller than the latter and it is quite different in colouring, because there is a marked contrast between the dark bands and the pale tawny ground colour; the former stand out sharply upon it, partly in deep chestnut and to a greater extent in blackish; their outlines are much sharper than is ever seen in Europe, so that a striking striate aspect ensues, running across the whole wing; the general tone is of a brighter and warmer fulvous. The underside is much lighter than is ever the case even in the most extreme *australis*, being of a bright, clear fulvous, with no mixture of Black either on fore-or hindwing, whereas *australis* is always either of a chestnut tinge on that Surface, or of a faded tawny tone, veiled with grey.»

Localitat típica: Garian plateau, Trípoli, Líbia.

Lectotipus

♂ de *Carcharodus tripolinus* (Verity, 1925), present designació, TRIPOLITANIA, Nord-AFRICA, GARIAN m. 700, 1-7 Maggio 1924, Romei, dipositat al Museu de Ciències Naturals de Barcelona. (Fig. 2).

Figura 2. *Carcharodus tripolinus* (Verity, 1925), lectotipus

- ♂ 1a. etiqueta blanca «73-2481 | MZB»
 2a. etiqueta blanca: «261»
 3a. etiqueta blanca: «TRIPOLITANIA Nord-AFRICA | GARIAN m. 700 | 1-7 Maggio 1924 Romei»
 4a. etiqueta vermella: «Erynnis alceae Esp. | r. tripolina Vty. | (co typus)»
 5a. etiqueta verda: «Palaearctica»
 6a. etiqueta vermella, afegida pels autors: «LECTOTYPE *Carcharodus tripolinus* (Verity, 1925) | R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó | designated 2017»

Paralectotipus

1 ♀ de *Carcharodus tripolinus* (Verity, 1925), TRIPOLITANIA, Nord-AFRICA, GARIAN m. 700, 1-7 Maggio 1924, Romei, dipositat al Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

- ♀ 1a. etiqueta blanca: «73-2482 | MZB»
 2a. etiqueta blanca: «262»
 3a. etiqueta blanca: «TRIPOLITANIA Nord-AFRICA | GARIAN m. 700 | 1-7 Maggio 1924 Romei»
 4a. etiqueta vermella: «Erynnis alceae Esp. | r. tripolina Vty. | (co typus)»
 5a. etiqueta verda: «Palaearctica»
 6a. etiqueta vermella, afegida pels autors: «PARALECTOTYPE *Carcharodus tripolinus* (Verity, 1925) | R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó | designated 2017»

2 ♂ de *Carcharodus tripolinus* (Verity, 1925), TRIPOLITANIA, Nord-AFRICA, GARIAN m. 700, 1-7 Maggio 1924, Romei, dipositat al Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

- ♂ 1a. etiqueta blanca: «73-3107 | MZB»

- 2a. etiqueta blanca: «752»
 3a. etiqueta blanca: «TRIPOLITANIA Nord-AFRICA | GARIAN m. 700 | 1-7 Maggio 1924 Romei»
 4a. etiqueta vermella: «Erynnis alceae Esp. | r. tripolina Vty.»
 5a. etiqueta verda: «Palaearctica»
 6a. etiqueta vermella, afegida pels autors: «PARALECTOTYPE | | R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó | designated 2017»
- ♂ 1a. etiqueta blanca: «73-3108 | MZB»
 2a. etiqueta blanca: «751»
 3a. Etiqueta blanca: «TRIPOLITANIA Nord-AFRICA | GARIAN m. 700 | 1-7 Maggio 1924 Romei»
 4a. etiqueta verda: «Palaearctica»
 5a. etiqueta vermella, afegida pels autors: «PARALECTOTYPE | | R. Macià, B. Caballero-López & G. Masó | designated 2017»

Bibliografia

- DE JONG, R. 1978. *Carcharodus tripolinus* Verity, *stat. nov.*, une nouvelle espèce pour la faune d'Europe. Remarques au sujet de la notion d'espèce (Lepidoptera, Hesperidae). *Linneana Belgica*, 7 (4): 117-122
- DE LESE, H. 1951. Divisions génériques et subgénériques des anciens genres *Satyrus* et *Eumenis* (sensu lato). *Revue Française de Lépidopterologie*, 13: 42
- GARCIA-BARROS, E., MUNGUIRA, M. L., STEFANESCU, C. & VIVES MORENO, A. 2013. *Lepidoptera Papilionoidea*. En: *Fauna Ibérica*, Vol. 37. RAMOS, M. A. *et al.* (eds.). Museo Nacional de Ciencias Naturales. CSIC. Madrid. 1212 p.
- GIL-T, F. 2016. *Pseudochazara williamsi* (Romei, 1927): distribución actualizada, corregida, y ampliada con nuevas localidades (Lepidoptera, Nymphalidae, Satyrinae) *Revista gaditana de Entomología*, 7 (1): 429-439
- ICNZ. 2003. *Codi internacional de nomenclatura zoològica*. 4a ed. Institut d'Estudis Catalans. The International Commission on Zoological Nomenclature. Barcelona. 166 p.
- KARSHOLT, O. & VAN NIEUKERKEN, E. J. (eds.). 2013. *Lepidoptera, Papilionoidea. Fauna Europaea* version 2.6.2. [http://www.faunaeur.org/full_results.php?id=4414_80] (última actualització: 29.08.2013)
- LERAUT, P., 2016. *Papillons de jour d'Europe et des contrées voisines*. N. A. P. Editions. France. 1100 p.
- REDONDO, V., GASTÓN, J. & VICENTE, J. C. 2015. *Mariposas de la España peninsular, segunda edición ampliada y corregida*. Prames. Zaragoza. 463 p.
- ROMEI, E. 1927. Notes of Collecting in Spain in 1925-26. *The Entomologist's Record and Journal of Variation*, 39 (10): 136-138.
- TSHIKOLOVETS, V. V. 2011. *Butterflies of Europe & the Mediterranean area*. Tshikolovets publications. Pardubice. 544 p.
- VERITY, R. 1925. New races and forms of Palaearctic Grypocera. *The Entomologist's Record and Journal of Variation*, 37 (4): 54-57.
- VIVES MORENO, A. 2014. *Catálogo sistemático y sinónimo de los Lepidoptera de la Península Ibérica, de Ceuta, de Melilla y de las Islas Azores, Baleares, Canarias, Madeira y Salvajes (Insecta: Lepidoptera)*. Suplemento de SHILAP Revista de Lepidopterología. Madrid. 1184 p.